

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**IZVJEŠĆE O RADU I
POSLOVANJU JAVNE
USTANOVE AGENCIJE ZA
UPRAVLJANJE ZAŠTIĆENIM
PRIRODNIM VRIJEDNOSTIMA
NA PODRUČJU OSJEČKO-
BARANJSKE ŽUPANIJE
ZA 2010. GODINU**

Podnositelj

*Javna ustanova Agencija za upravljanje
zaštićenim prirodnim vrijednostima na
području Osječko-baranjske županije*

Osijek, lipnja 2011.

**IZVJEŠĆE O RADU I
POSLOVANJU JAVNE USTANOVE
AGENCIJE ZA UPRAVLJANJE
ZAŠTIĆENIM PRIRODNIM
VRIJEDNOSTIMA NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE
ZA 2010. GODINU**

Polazeći od prava i obveze Županije koja proizlaze iz Zakona o zaštiti prirode ("Narodne novine" broj 70/05. i 139/08.) Županijska skupština razmatrat će **Izvešće o radu i poslovanju Javne ustanove Agencije za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Osječko-baranjske županije za 2010. godinu**, koje je Upravno vijeće na 13. sjednici, održanoj 03. lipnja razmotrilo i usvojilo.

OSNIVANJE

Temeljem članka 72. stavak 3. Zakona o zaštiti prirode ("Narodne novine" broj 70/05.) i članka 30. točka 15. Statuta Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" 2/95., 2/97., 3/99., 3/01., 8/01.,4/02., 9/03., 7/05. - pročišćeni tekst,13/05.), Skupština Osječko-baranjske županije donijela je na 7.sjednici 19. prosinca 2005. godine Odluku o osnivanju Javne ustanove agencije za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Osječko-baranjske županije, na koju je Ministarstvo kulture Republike Hrvatske dalo suglasnost 14. veljače 2006.

Temeljem članka 77. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode ("Narodne novine" broj 70/05.) Županijska skupština je na 8. sjednici 11.ožujka 2006. godine imenovala predsjednika i članove Upravnog vijeća Javne ustanove. Temeljem prethodne suglasnosti Poglavarstva Županije, Upravno vijeće Agencije je donijelo Statut Javne ustanove.

Osnovna djelatnost JU je: zaštita, održavanje i promicanje zaštićenih područja Osječko-baranjske županije u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguranja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, te nadzor provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravlja.

Po osnivanju Javne ustanove, usvojeno je načelo da se, pored provođenja zaštite u administrativnoj domeni, pokušaju stvoriti uvjeti za iskorak na terenu u smislu aktivne zaštite, kao i konkretnih akcija na zaštiti, održavanju i promicanju prirodnih vrijednosti.

Javna ustanova Agencija za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Osječko-baranjske županije obavljala je djelatnost u privremenim prostorijama u Europskoj aveniji 10/II, te je u 12 mj.2007.godine. preselila u prostor u Kapucinskoj ulici 40/II u Osijeku, koje je i sjedište ustanove.

POSLOVI I ZADATCI

Člankom 76. Zakona o zaštiti prirode Upravno vijeće donosi:
Opće akte ustanove, Statut ustanove, Plan upravljanja zaštićenim područjima kojima gospodari, godišnji program zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih prirodnih vrijednosti Osječko-baranjske Županije, Plana razvoja javne ustanove, Godišnjeg financijskog plana Javne ustanove i ostalih dokumenata propisanih Zakonom o zaštiti prirode i drugim zakonskim propisima, kao i programom razvoja javne ustanove.

Osnovni zadatci javne ustanove:

- praćenje i proučavanje stanja zaštićenih područja i drugih zaštićenih prirodnih vrijednosti iz nadležnosti Županije, te vođenje odgovarajuće evidencije o njima i njihovom stanju;
- pripremanje i nadležnim tijelima Županije predlaganje akata o proglašenju zaštićenih područja i drugih zaštićenih prirodnih vrijednosti iz nadležnosti Županije, temeljem stručnih elaborata;
- pripremanje i predlaganje nadležnim tijelima mjera zaštite zaštićenih područja i drugih zaštićenih prirodnih vrijednosti i nadziranje njihovog izvršavanja;
- pred nadležnim inspekcijskim tijelima pokretanje postupka nadzora i poduzimanja mjera zaštite zaštićenih područja i drugih zaštićenih prirodnih vrijednosti;
- briga o organizaciji pravilnog održavanja, zaštite i korištenja zaštićenih područja i drugih zaštićenih prirodnih vrijednosti;
- pružanje stručne pomoći vlasnicima i korisnicima zaštićenih područja i drugih zaštićenih prirodnih vrijednosti u izvršavanju njihovih obveza prema zaštićenim prirodnim vrijednostima, a osobito davanjem stručnih mišljenja i naputaka;
- pripremanje, organiziranje i provođenje aktivnosti promicanja područja i drugih zaštićenih prirodnih vrijednosti, kao dijela prirodne baštine Županije;
- sudjelovanje u izradi prostornih planova područja posebnih obilježja (regionalnog parka i sl.), te drugih prostornih planova predlažući mjere zaštite zaštićenih područja;
- obavljanje drugih stručnih poslova zaštite prirode iz djelokruga Županije.

OSNOVNI RAD U PREDMETIMA TEMELJNIH OVLAŠTI:

Javna ustanova ima dva zaposlena djelatnika (ravnatelj i stručni voditelj). Rad ustanove se zasnivao u postupanju prema službenim predmetima, suradnji s inspektorom zaštite prirode, nadzor zaštićenih područja (na temelju ovlaštenja Upravnog vijeća) vođenje baze podataka o nadzoru, suradnji s ekološkom udrugom Osječki zeleni, koordiniranje rada na projektima Javne ustanove, zaprimanje i urudžbiranje pošte, slanje dopisa i ukupnu izlaznu poštu ustanove, kontaktiranju sa vanjskim knjigovodstvenim servisom, pribavljanju robe i usluge temeljem ovlaštenja Upravnog vijeća, te vođenju baze podataka i arhivu Javne ustanove.

Osnovni rad obuhvaćao je i redovne kontakte i suradnju s tijelima Županije, Ministarstvom kulture, Državnim zavodom za zaštitu prirode, ostalim županijskim Javnim ustanovama, te stručnim usavršavanjima i radionicama.

Programom se obuhvaća pet osnovnih djelatnosti Javne ustanove, i to:

1. zaštita,
2. održavanje,
3. očuvanje,
4. promicanje,
5. korištenje.

Ovo izvješće je pisano prema tih pet aktivnosti.

Tabela 1: Popis zaštićenih prirodnih vrijednosti na području Osječko-baranjske županije

Zaštitna kategorija	Naziv	Grad / Općina	Površina (ha)	Godina zaštite
Park prirode	KOPAČKI RIT	Bilje	17.700,00	1976./1999.
Posebni rezervat	KOPAČKI RIT (ZOOLOŠKI)	Bilje	7.228,00	1967.
	PODPANJ (ORNITOLOŠKI)	Donji Miholjac	84,99	1997.
Regionalni park	MURA-DRAVA	Belišće Bilje Darda Donji Miholjac Erdut Jagodnjak Marijanci Osijek Petlovac Petrijevc Podravska Moslavina Valpovo Viljevo	26.102,49	Preventivna zaštita 04.02.2008.
Značajni krajobraz	ERDUT	Erdut	160,00	1974.
Spomenik parkovne arhitekture	BILJE - PARK OKO DVORCA	Bilje	8,8	1975.
	ČEPIN - PARK OKO DVORCA	Čepin	2,03	1975.
	DALJ - PARK UZ PATRIJARŠIJU	Erdut	1,21	1973.
	DONJI MIHOLJAC - PARK OKO DVORCA	Donji Miholjac	9,63	1958.
	ĐAKOVO - STROSSMAYEROV PERIVOJ	Đakovo	8,65	1968.
Spomenik parkovne arhitekture	ĐAKOVO - MALI PARK	Đakovo	1,01	1970.
	KNEŽEVO - PARK OKO DVORCA	Popovac	14,05	1976.
	NAŠICE - PARK OKO DVORCA	Našice	34,34	1949.
	OSIJEK - PARK KRALJA PETRA KREŠIMIRA IV	Osijek	2,43	1973.
	OSIJEK - PERIVOJ KRALJA TOMISLAVA	Osijek	18,43	1973.
	TENJA - PARK OKO DVORCA	Osijek	2,91	1973.
	VALPOVO - PERIVOJ OKO DVORCA	Valpovo	24,88	1958.
Spomenik prirode	TRAVNJAČKA POVRŠINA NA BILJSKOM GROBLJU	Bilje	0,63	2001.

ZAŠTIĆENA PODRUČJA OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE:

Na području Osječko-baranjske županije, u šest kategorija zaštite (park prirode, posebni rezervat, regionalni park, značajni krajobraz, spomenik parkovne arhitekture i spomenik prirode), obuhvaćeno je ukupno 18 zaštićenih prirodnih vrijednosti, od čega je jedna u preventivnoj zaštiti RP Mura-Drava.

Najveći dio površine zaštićenih prirodnih vrijednosti zauzimaju Park prirode "Kopački rit" unutar kojeg se nalazi posebni zoološki rezervat i Regionalni park Mura-Drava.

Sukladno Zakonu o zaštiti prirode, zaštićenim prirodnim vrijednostima upravljaju javne ustanove. Parkom prirode "Kopački rit" upravlja javna ustanova Park prirode Kopački rit, koju je osnovala Vlada Republike Hrvatske. Javna ustanova "Kopački rit" obavlja poslove na svome području sukladno Zakonu. Vezano uz to, Skupština Osječko-baranjske županije svake godine razmatra posebnu Informaciju o stanju i programima razvitka Parka prirode "Kopački rit", te stoga stanje u Parku prirode "Kopački rit" nije predmet ovog Izvješća.

Upravljanje ostalim prirodnim vrijednostima na području Osječko-baranjske županije u nadležnosti je Javne ustanove agencije za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Osječko-baranjske županije, koja na temelju odredbi Zakona o zaštiti prirode (N.N. br.70/05 i 139/08) upravlja sa 16 zaštićenih područja, od kojih najveću površinu županije zauzima Regionalni park Mura-Drava.

IZVJEŠĆE O OSTVARENIM FINANCIJSKIM REZULTATIMA U 2010. GODINI:

Tablica 1: Pregled ukupnih prihoda Javne ustanove Agencije za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Osječko-baranjske županije

	2009	2010	INDEX
Prihodi iz proračuna OBŽ u 2010.	731.750,00	603.620,00	82,49
Prihodi iz Državnog proračuna - Ministarstvo kulture	0	40.000,00	-
Prihodi - Fond za zaštitu okoliša	0	13.300,00	-
Prihod iz ostalih izvora (prihod od kamata na depozit kod banke)	487,00	152,50	31,21
UKUPNI PRIHODI TEKUĆE GODINE	732.237,00	657.072,50	90

Tablica 2: Rashodi proračuna Javne ustanove Agencije za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Osječko-baranjske županije prema zakonski definiranim djelatnostima

	2009	2010	INDEX
RASHODI			
- rashodi za zaposlene	430.194,00	447.260,17	103,97
- materijalni rashodi	296.102,00	153.009,07	51,67
- financijski rashodi- provizija banke	2.413,00	1.774,10	73,52
- tekuće donacije- zaštita bijele rode	0	13.300,00	-
UKUPNO rashodi:	728.709,00	615.343,34	84

Tablica 3. Ukupni prihodi i rashodi Javne ustanove Agencije za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Osječko-baranjske županije

	Ukupno
Ukupni prihodi	= 657.072,50
Ukupni rashodi	= 615.343,34
Višak prihoda	= 41.729,16

Tablica 4.

	Ukupno
DOZNAČENA NOVČANA SREDSTVA IZ PRORAČUNA OBŽ	= 603.620,00
UTROŠENA NOVČANA SREDSTVA	= 602.043,34
VIŠAK PRIHOD IZ OBŽ	= 1.576,66

Višak prihoda iz proračuna u iznosu od 1.576,66 bit će utrošen za financiranje rashoda za redovno poslovanje u 2011. godini.

ZAŠTITA:

Osim Zakonom zaštićenih područja na teritoriju Osječko-baranjske županije postoje i područja zaštićena unutar sustava Ekološke mreže Republike Hrvatske (EMRH). Sustav ekološke mreže uključuje sustav preostalih, međusobno funkcionalno povezanih vrijednih područja za ugrožene divlje svojte i staništa. Ekološka mreža predstavlja provedbu EU legislativne: Direktive o zaštiti ptica (Council Directive 79/409/EEC) i Direktive o zaštiti prirodnih staništa i divlje faune i flore (Council Directive 92/43/EEC).

Ekološku mrežu sačinjavaju jezgre, koridori koji ih povezuju i zaštitne (kontaktne) zone radi zaštite od negativnih utjecaja. Prijedlog područja ekološke mreže NATURA 2000 na području Republike Hrvatske sastavljen je 2009. godine.

Temeljem navedenih direktiva zemlje članice EU obvezne su odrediti svoja područja važna za europski ugrožene vrste i staništa koja čine dio EU ekološke mreže NATURA 2000. U okviru te mreže Park prirode "Kopački rit" ima status međunarodne jezgre, a značajni krajobraz Erdut nacionalne jezgre. Uspostava nacionalne ekološke mreže preduvjet je za uspostavu mreže NATURA 2000 u Hrvatskoj i naša obveza prema Europskoj uniji.

Na prostoru Županije ukupno je **32 područja EMRH**. Tri područja su međunarodno važna za ptice (SPA) (Podunavlje i Donje Podravlje, Srednji tok Drave (od Terezinog polja do Donjeg Miholjca) i Ribnjaci Grudnjak s kompleksom lužnjakovih šuma), a od toga je jedno čitavom svojom površinom unutar teritorija Županije (Drava, Podunavlje i Donje Podravlje). Ostalih 29 područja su područja važna za divlje svojte i stanišne tipove (SCI), od čega je 15 točkastih. Udio površine Županije koji je dio EMRH iznosi 26,23.

Ukupno je predloženo **25 područja za ekološku mrežu NATURA 2000**, od čega 3 SPA (Međunarodno važna područja za ptice) područja i 22 SCI (Područja važna za vrste (osim ptica) i staništa) područja.

Ocjenu prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu nužna je za svaki plan, program ili zahvat koji sam ili u kombinaciji s drugim zahvatima može imati bitan utjecaj na ciljeve očuvanja i/ili integritet pojedinog područja EMRH i mreže NATURA 2000, Pravilniku o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu ("Narodne novine" broj 118/09.).

Uredbom o proglašenju ekološke mreže ("Narodne novine" broj 109/07.) propisuje se način zaštite, upravljanja i financiranja ekološke mreže. Područjem ekološke mreže, upravlja Javna ustanova. Način upravljanja područjem ekološke mreže propisuje se donošenjem Plana upravljanja s ciljem očuvanja svakog područja unutar ekološke mreže, te očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti i zaštite prirodnih vrijednosti.

Način korištenja prirodnih dobara na području ekološke mreže provodi se na temelju planova gospodarenja prirodnim dobrima, koji sadrže mjere i uvjete zaštite prirode sukladno Zakonu. Sredstva potrebna za provođenje zaštite područja ekološke mreže osiguravaju se u državnom proračunu i u proračunima jedinica područne (regionalne) samouprave i grada Zagreba.

REGIONALNI PARK

Regionalni park je prostrano prirodno ili dijelom kultivirano područje kopna i/ili mora s ekološkim obilježjima međunarodne, nacionalne ili područne važnosti i krajobraznim vrijednostima karakterističnim za područje na kojem se nalazi, u kojem su dopuštene gospodarske i druge djelatnosti i radnje kojima se ne ugrožavaju njegove bitne značajke i uloga. Način obavljanja gospodarskih djelatnosti i korištenje prirodnih dobara u regionalnom parku utvrđuje se uvjetima zaštite prirode (Zakon o zaštiti prirode, "Narodne novine" broj 70/05. i 139/08.).

Uredbom Vlade Republike Hrvatske od 10. veljače 2011. godine prostrano prirodno i dijelom kultivirano područje rijeka Mure, Drave na području u Međimurskoj, Varaždinskoj, Koprivničko-križevačkoj, Virovitičko-podravskoj i Osječko-baranjskoj županiji, je regionalnim parkom, sa ukupnom površinom od **87.680,52** hektara, od čega je **26.102,49** hektara na području Osječko-baranjske županije, odnosno ukupno **6,28%** površine županije obuhvaćen parkom, a udio županije u površini Parka **29,84%**.

Šire područje rijeke Drave je temeljem vrednovanja koje je načinio Zavod za ornitologiju HAZU, vrednovano i kao područje važno za ptice EU (tzv. SPA područja) podijeljeno na 4 dijela: Dravske akumulacije, Gornji tok Drave (od Donje Dubrave do Terezinog polja), Srednji tok Drave (od Terezinog polja do Donjeg Miholjca), Podunavlje i Podravlje od međunarodnog je značaja. Na ovom je području rasprostranjen vrlo velik broj ugroženih i zaštićenih vrsta ptica posebice onih vezanih za vlažna staništa, od kojih je nekoliko desetaka kvalifikacijskih vrsta za ova područja, a nalazi se na Dodatku I Direktive o pticama.

Prekogranično upravljanje - rezervat biosfere UNESCO-a

Republika Hrvatska i Mađarska potpisale su sporazum o prekograničnom Rezervatu biosfere Mura- Drava- Dunav 17. rujna 2009.godine, koji će zaštititi zajedničku biološku raznolikost duž ove tri rijeke. Prekogranična suradnja sa stanovišta zaštite prirode je jedan od nužnih elemenata za učinkovito upravljanje ekološkim sustavima rijeka Mure i Drave. Koncept rezervata biosfere razvijen je u sklopu UNESCO-ovog programa Čovjek i biosfera (Man and Biosphere) te se njime želi povezati zaštitu prirode i održivi razvoj. Režim zaštite u rezervatu biosfere temelji se na nacionalnom zakonodavstvu te se njegovim proglašenjem ne uspostavljaju neka nova ili dodatna ograničenja na prostoru Parka.

Rezervat biosfere mora ispunjavati tri funkcije: zaštitna funkcija - doprinijeti očuvanju krajobraza te raznolikosti ekoloških sustava i genetskih resursa, razvojna funkcija - poticati ekonomski i ljudski razvoj koji je ekonomski i sociokulturno održiv, logistička funkcija - davati podršku istraživanju, monitoringu, obrazovanju i razmjeni podataka vezano uz lokalne, nacionalne i globalne probleme zaštite.

U tu svrhu rezervat biosfere se dijeli na tri međusobno povezana područja: područje jezgre (core area) - poplavno područje, utjecajno područje (buffer area) - regionalni park, prijelazno područje (transition area). Samo područje jezgre zahtijeva zakonsku zaštitu temeljem nacionalnog zakonodavstva. Prostor Mure i Drave sa svojim zaleđem ima izuzetan potencijal za ostvarenje svih triju funkcija rezervata. Primjena ovog inovativnog koncepta zaštite, koji uvažava nacionalne posebnosti i različitosti pojedinih područja, doprinijela bi učinkovitom i dugoročnom očuvanju vrijednosti Parka. Pristupanje Svjetskoj mreži rezervata biosfere također omogućava razmjenu iskustva i suradnju s drugim zaštićenim područjima te promovira prostor na međunarodnom nivou. Rezervat biosfere proteže se preko cijele ekološke mreže, a njene površine protežu se čak i izvan mreže: Erdut, Ilok, Kopački rit, Mađarska. Postupak za obavljanje zahvata je isti kao i za ekološku mrežu.

Sredstva potrebna za provođenje akta o proglašenju zaštićenog područja u narednim godinama biti će utvrđena Godišnjim programom zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja Regionalnog parka te Planom upravljanja. Upravljanje parkom će se obavljati putem koordinacije postojećih županijskih javnih ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima (Međimurske, Varaždinske, Koprivničko-Križevačke, Virovitičke i Osječko-baranjske županije). Posljedica trajne zaštite RP Mura-Drava biti će potreba osiguranja, za sada još nedefiniranog iznosa, financijskih sredstava u proračunima Županija za provođenje zaštite na tom području, kao i osiguranje dodatnih uvjeta za rad Javne ustanove.

Za provedbu zakonski obveza Javne ustanove u području Regionalnog parka bi će potrebno osigurati sredstva u proračunu Osječko-baranjske županije za:

- izradu plana upravljanja za Regionalni park Mura- Drava,
- zapošljavanje 2 djelatnika (na mjestu nadzornika),
- troškove ustanove vezano uz kretanje na terenu, uredske troškove i dr.
- terensko vozilo,
- postavljanje obavijesne table,
- izradu brošura.

U Regionalnog parka Mura-Drava, lovozakupnici državnih otvorenih i zajedničkih lovišta, a sukladno lovno gospodarskim osnovama izdanim od strane Ministarstva kulture, jednom godišnje dostavljaju Javnoj ustanovi podatke o ugroženim vrstama (sukladno kronici lovišta) i o zapaženim uginulim vrstama.

Planom upravljanja i Pravilnikom o unutarnjem redu, koji za Regionalni park Mura-Drava treba donijeti Jave ustanove na svome području, mogu se propisati i druge mjere zaštite, očuvanja, unaprjeđenja i korištenja tog Parka. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima upravlja s Regionalnom parkom svaka na svome području.

ODRŽAVANJE:

Redovito održavanje zaštićenih područja, u 2010.g. zasnivalo se u obavljanje redovitog nadzora, kontakta s inspektorom zaštite prirode, suradnje s gradovima i općinama na čijem se području nalazi zaštićena prirodna vrijednost.

Ornitološki rezervat "Podpanj" je konstantno ugrožavan krivolovom, uznemiravanjem i rastjerivanjem ptica, uništavanjem gnijezda, neovlaštenim prolazima, neovlaštenim korištenjem poljoprivrednog zemljišta unutar zaštićenog područja i odlaganjem otpada. Ispuštanjem vode iz većeg dijela ribnjaka u Donjem Miholjcu došlo je do poremećaja vodnog režima i na području Posebnog

ornitološkog rezervata "Podpanj" koji je gotovo potpuno ostao bez vode. Nadležne inspeksijske službe kao ni policija nisu provele niti jednu uspješnu akciju kako bi se daljnje ugrožavanje područja "Podpanj" smanjilo.

Zbog nedostatka financijskih sredstava stanje sa spomenicima parkovne arhitekture je zabrinjavajuće, a i zbog nedovoljne zainteresiranosti gradskih i općinskih uprava, izuzev gradova Đakovo, Donji Miholjac te općine Erdut.

OČUVANJE:

Za poslove očuvanja u 2010.godini pristupili smo sljedećim aktivnostima:

- Uklanjanje opasnog stabla crnog bora (Pinus nigra L.) uz zamjensku sadnju, unutar teniskih terena Sportskih objekata Osijek u Perivoju kralja Tomislava,
- Procjena stanja ugroženosti Parka obitelji Adamovich (Knobloch) u Čepinu. Izvršena je procjena koja stabla se trebaju sanirati, a koja ukloniti, te zahvate kojima se hitno treba pristupiti i koliko je financijskih sredstava potrebno za saniranje parka. U cilju obnove parka, predložili smo Općini Čepin suradnju, od Općine nismo dobili potvrdni odgovor zbog manjka financijskih sredstava,
- Procjena stanja ugroženosti Parka Marije Christine u Kneževu (park oko dvorca), u kojem danas od izvornog parka gotovo nema ni traga. U Općini Popovac je vladalo veliko zaziranje od Parka s obzirom da nije u vlasništvu Općine. Park je podijeljen na četiri vlasnika (Belje, Pravoslavna i Katolička crkva i Republika Hrvatska). Sukladno stanju u parku i vlasničkim odnosima, na prijedlog Javne ustanove održan je sastanak s svim dionicima u cilju revitalizacije. Zaključak sastanka je bio da svi dionici žele da se vrati stari sjaj parka i da će dati suglasnost Općini da sklopi Ugovor s Javnom ustanovom o prepuštanju skrbi za zaštićenu prirodnu vrijednost (sukladno članku 131. i 132. Zakona o zaštiti prirode, unutar kojeg su propisane mjere zaštite),
- Provedbom projekta "Zaštita i očuvanje bijele rode (Ciconia ciconia)", sedamnaest vlasnika objekata na čijim se kućama ili gospodarskim zgradama nalaze gnijezda bijelih roda dobilo je novčanu naknadu u iznosu od 700 kuna (u ukupnom iznosu isplaćeno je za 19 gnijezda 13.300 kuna).
Sklapanjem Ugovora o dodjeli sredstava donacije, između Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Osječko-baranjske županije i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost proveden je projekt "Zaštita i očuvanje bijele rode (Ciconia ciconia)" u 2010.godini. Glavni cilj projekta je očuvanje i zaštita populacije bijele rode (Ciconia ciconia), te očuvanje sela i prostora kojim se vlasnicima stambenih i gospodarskih objekata na čijim se krovovima nalaze gnijezda bijelih roda daje naknada za očuvanje prostora i biološke raznolikosti,
- Nastavak projekta zaštite i očuvanja populacije Stepskog sokola na području Osječko-baranjske županije. Dogovor s HEP-om za izradu i postavljanje, platformi za ptice.
- Projekt se nastavlja i u 2011.godini osnovana je radna grupa čija je uloga:
 - izraditi stručnu podlogu koja će biti podloga za Akcijski plan zaštite stepskog sokola u Hrvatskoj,
 - koordinirati rad JU i HEP- a,
 - uključiti se u edukaciju odlučiti koliko bi trebalo uključiti druge osobe ili ciljane skupine (tajnost podataka),
 - izraditi plan postavljanja umjetnih gnijezda,
 - pronalaziti izvore financiranja.

- Temeljem Zakona o zaštiti od požara NN 33/05 i 107/07, i programu aktivnosti u provedbi posebnih **mjera zaštite od požara** od interesa za RH, a sukladno provođenju aktivnosti pojačanog nadzora u zaštićenim područjima u periodu od pojačane požarne opasnosti, Javna ustanova prosljeđuje upit gradovima i općinama na čijem području nalaze se zaštićena područja.

Sukladno pristiglim informacijama Javna ustanova dostavlja nadležnim ustanovama (Područnom uredu za zaštitu i spašavanje i Županijskoj vatrogasnoj zajednici), informaciju o zaštićenim područjima Osječko-baranjske županije.

O točnosti informacija u zapisniku utvrdio je Inspektor zaštite prirode. Kako su u zaštićenim područjima s kojima Javna ustanova upravlja uglavnom parkovi i perivoji (odnosno ugroženost od požara je 1. i 2.stupnja- manjih razmjera u kojem su nadležne vatrogasne postrojbe s područja općina, susjednih gradova i vatrogasno zapovjedništvo), Javna ustanova uspostavlja operativnu suradnju sa županijskom vatrogasnom zajednicom koja je nositelj protupožarne zaštite,

- Izradili smo Pravilnike o unutarnjem redu za sve spomenike parkovne arhitekture, kojim će se propisati mjere zaštite i održavanja parkova.

PROMICANJE :

Promicanje zaštićenih dijelova prirode, mogućnosti održivog razvitka takvih područja i važnosti očuvanja biološke raznolikosti nesumnjivo je važna zadaća javne ustanove koja gospodari zaštićenim područjima. U 2010.godini u cilju promicanja pristupili smo slijedećim aktivnostima:

- U suradnji s općinom Antunovac, postavili smo obavijesnu tablu Stepskog sokola(Falco cherrug) s glavnim ciljem informiranja lokalnog pučanstva i javnosti,
- Sudjelujemo u natječaju za sredstva europske unije (NPIP), na koji smo prijavili uređenje značajnog krajobraza, izradila bi se poučna staza koja sadrži dva vidikovca i tri razgledišta, dok je jedan vidikovac u blizini u sklopu vinarije Erdut. Uz vidikovce i razgledišta postavili bi se panoi na kojima će se posjetiteljima predstaviti krajobrazne i povijesne posebnosti kraja, kao i flora i fauna na ovim područjima,
- Sudjelovali smo na natječaju Ministarstva kulture. Javna ustanova je u suradnji s ostalim javnim ustanovama na području Regionalnog parka Mura-Drava (Međimurska, Varaždinska, Koprivničko-Križevačka, Virovitičko-podravska i Osječko-baranjska županija) prijavila projekt Upoznavanje javnosti sa zaštitom i prikupljanje inputa za izradu budućeg Plana upravljanja za Regionalni park "Mura-Drava". Zajednički projekt Ministarstvo kulture financiralo je u iznosu od 50.000,00 kuna.
- Predložili smo Udrugu Zeleni Osijek za dodjelu Zelene povelje Osječko-baranjske županije. Zelena povelja je dodijeljena udruzi za značajnu djelatnost u razvijanju ekološke svijesti i promicanju potrebe zaštite okoliša među građanima te izuzetna pregruća i ostvarene rezultate u oblikovanju i ostvarivanju programa ljudskog djelovanja u suglasju s prirodom,
- Predložili smo Udrugu Zeleni Osijek za dodjelu godišnje nagrade Ivo Horvat za izvanredna postignuća u području zaštite prirode u Republici Hrvatskoj,
- Sudjelovali smo na projektu na Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za Istraživanje žute poljarice-smičaline (*Dolichophis caspius*), s ciljem reintrodukcije vrste i istraživanje i zaštita rijetkih vodozemaca i gmazova u Osječko-baranjskoj županiji,
- Sudjelovali smo na natječaj za fondacije Terre Humaine, (procjenu stanja faune ptica u rezervatu i procjena stanja i održivost vodnog dobra u ornitološkom rezervatu Podpanj),

KORIŠTENJE:

Korištenje prirodnih vrijednosti mora se temeljiti na principima održivosti, a na dobrobit sadašnjih i budućih naraštaja. Korištenje zaštićenih prirodnih vrijednosti u komercijalne svrhe, vodeći računa o održivom razvitku koji ne bi išao na štetu zaštite prirode ovisi o različitim i specifičnim okolnostima svakog zaštićenog područja zasebno. Osnovni čimbenici su atraktivnost i zanimljivost prirodnih i krajobraznih vrijednosti zaštićenog područja. Važan čimbenik je i opremljenost i uređenost prostora, organiziranost i kvaliteta popratne ponude te osnovna infrastruktura za prihvat gostiju

- Sukladno Zakonu o izmjenama i dopuna Zakona o lokalnoj i područnoj samoupravi ("Narodne novine" broj 109/07.) izradili smo Izmjene i dopune Odluke o osnivanju Javne ustanove ("Županijski glasnik" broj 1/2010.),
- Sukladno Zakonu o izmjenama i dopuna Zakona o lokalnoj i područnoj samoupravi ("Narodne novine" broj 109/07.) izradili smo Izmjene i dopune statuta Javne ustanove ("Županijski glasnik" broj 3/2010.),
- Izrada programa zaštite prirode Osječko-baranjske županije. Sukladno čl. 151, Zakona o zaštiti prirode ("Narodne novine" 70/05. i 139/08.). Za izradu programa Javna ustanova angažirala je vanjskog suradnika (OIKON),
- Redovito ažuriranje WEB stranice agencije www.obz-zastita-prirode.hr,
- Zimsko prebrojavanje ptica na Dravi. Osječko-baranjska županija ima veliko bogatstvo biološke raznolikosti, a njena dobra očuvanost je naše najveće nacionalno blago. Zimsko prebrojavanje ptica močvarica međunarodni je program kojeg je 1967. g. ustanovio **Wetlands International** (tadašnji IWRB) s ciljem utvrđivanja veličina populacija patkarica *Anseriformes* (GILISSEN et al. 2002). Riječ je o najvećem svjetskom programu monitoringa koji uključuje sve vrste močvarica i koji se odvija na šest kontinenata. Dobiveni rezultati spremljeni su u bazu podataka, a plan je skupiti informacije kroz ranija razdoblja, te nastaviti prebrojavanje kako bi se dobilo uvid u brojnosti faune ptica na rijeci Dravi.
- Suradnja Javne ustanove i mnogih drugih institucija tijekom 2010., osobito nadležnog ministarstva i DZZP, rezultiralo je sudjelovanjem predstavnika Javne ustanove na raznim stručnim skupovima i prezentacijama,
- Sudjelovanje na Savjetovanju za ocjenu prihvatljivosti plana, programa i zahvata u prirodu,
- Redoviti godišnji sastanak ravnatelja u Krapini,
- Sudjelovanje na Simpoziju o Regionalnom parku Mura-Drava u Čakovcu
- Sudjelovali smo kao partner u projektu na natječaju prekogranične suradnje IPA projekt Hrvatska- Mađarska,
- Sudjelovanje na GIS radionici, nastavku PAMS projekta,
- Sudjelovanje na sastanku revitalizacije Aljmaškog rita.
- Obilježili smo značajne dane u zaštiti prirode:
- dan planeta zemlja, u suradnji s Državnim zavodom za zaštitu prirode, organizirala smo okrugli stol pod nazivom Ekološka mreža (buduća NATURA2000), značaj ekološke mreže na gospodarstvo i dionike,

- dan močvarnih staništa, prezentacijom u PP Kopački rit
- sudjelovali smo na obilježavanju Svjetskog dana voda,
- svjetski dan šuma, posjetom muzeja Šumarstva u Bošnjacima s učenicima iz Poljoprivredne i Veterinarske škole Osijek

U suradnji sa Savjetom za održivi razvoj Republike Hrvatske organizirali smo radni sastanak 01. i 02. srpnja 2010. u Osijek, na temu Strategije održivog razvitka RH, u okviru Plana provedbe aktivnosti programa gospodarskog oporavka RH.

ZAKLJUČAK:

Prostor Osječko-baranjske županije odlikuje se raznolikošću i bogatstvom prirodnih raznolikosti. Zaštita vrijednih dijelova prirode treba se promatrati integrirano s drugim aspektima zaštite prostora budući da je prirodna sredina i okoliš temeljno nacionalno dobro.

S obzirom na sve veću površinu zaštićenih područja u Osječko-baranjskoj županiji, kao i potrebe izrade planske dokumentacije za upravljanje zaštićenim područjima, u proračunu Osječko-baranjske županije nužno je osigurati veća financijska sredstva i zaposlenike za poslove zaštite prirode.

Stanje u zaštiti prirode na području Osječko-baranjske županije nije u potpuno zadovoljavajuće, prije svega zbog:

- Problema nedostatka podataka i nemogućnosti uspostave baze podataka zaštićenih područja, a kao i stanja u zaštićenih područja zbog nedostave izvršitelja (lovaca, istraživača koje provode monitoringe na području Osječko-baranjske-županije, gradskih i lokalnih uprava),
- Zabrinjavajućeg stanja u ornitološkom rezervatu Podpanja (koji je nužno obnoviti, zbog bogatstva faune, a i mogućnosti razvitka Miholjačkog kraja kroz turizam).
- Zabrinjavajućeg stanja u Spomenicima parkovne arhitekture, uzrokovanog nedostatkom financijskih sredstava i nedovoljne zainteresiranosti gradskih i općinskih uprava,
- Bolesti drveća u spomenicima parkovne arhitekture, koje uzrokuju promjene u odnosu na izvorno stanje zaštićenim spomenicima parkovne arhitekture,
- Nepostojana studijskih podloga za pojedine spomenike parkovne arhitekture (Perivoj obitelji Pejacevich u Našicama i park oko Dvorca Adamović Čepinski u Tenji),
- Nejednakosti podataka u katastru i gruntovnici s onim na terenu u spomenicima parkovne arhitekture,
- Bitno smanjenih financijska sredstva i manjak zaposlenika za poslove zaštite prirode.

Kako bi se stanje u zaštiti prirode na području Osječko-baranjske županije poboljšalo, potrebno je učiniti slijedeće:

- Izraditi plan upravljanja za Regionalni park Mura-Drava,
- Izraditi plan upravljanja za Ekološku mrežu,
- Regionalni park (upoznavanje javnosti, organiziranje radionica, izdavanje brošura i slično)
- Osigurati provođenje mjera zaštite Spomenika prirode-travnjačke površine na Biljskom groblju sukladno Pravilniku o mjerama zaštite,
- Usvojiti od strane Ministarstva kulture sve pravilnike o unutarnjem redu i nastojati da gradovi i općine održavaju zaštićena područja sukladno pravilniku,
- Izvršiti reviziju svih zaštićenih područja, utvrditi da li još postoje razloge zaštite (naročito za Park oko dvorca Adamovich (Knobloch) u Čepinu, Park Marije Christine u Kneževu, Park Adamovich Čepinski u Tenji, Perivoj kralja Tomislava u Osijeku),
- Izvršiti reviziju Studijskih podloga za Parka Kralja Petra Krešimira IV i Perivoja Kralja Tomislava u Osijeku, Perivoj oko dvorca Normann-Prandau u Valpovu, Park Marije Christine u Kneževu,

- Provesti obnovu spomenika parkovne arhitekture u kojima je došlo do znatnih promjena u odnosu na izvorno stanje parka,
- Poticati gradove Osijek i Našice da sudjeluju u izradi studija i program obnove za Perivoj obitelji Pejacevich u Našicama, park oko Dvorca Adamović Čepinski u Tenji,
- Uspostaviti suradnju s izvršiteljima (lovcima, istraživačima koje provode monitoringe na području Osječko-baranjske-županije, gradskim i lokalnim upravama) za dostavu podataka, koje će se unositi u bazu podataka zaštićenih područja OBŽ u skladu sa standardima postojećih nacionalnih baza podataka
- Za park oko Dvorca Adamović Čepinski u Tenji vidjeti da li postoji mogućnost podjele parka, tj. dio gdje se nalazi Dom za psihički bolesne odrasle osobe ostaviti zatvoren za javnost, a otvoriti drugi dio parka(kod Lovačkog doma) za javnost i urediti ga s parkovnom opremom,
- Ojačati suradnju s Gradom Donji Miholjac u cilju revitalizacije ornitološkog rezervata "Podpanj,
- Kadrovsku ojačati stručnu i nadzornu službu Javne ustanove i osigurati educiranje kadra
- Nastaviti suradnju s Ministarstvom kulture - Državnim zavodom za zaštitu prirode,
- Uspostaviti suradnju s fakultetima i školama o mogućnosti izrade Seminarskim i Diplomskih radnji u Spomenicima parkovne arhitekture,
- Promovirati vrijednosti zaštićenih područja i uspostaviti edukativno-prezentacijske usluge zaštićenih područja u suradnji s turističkim zajednicama i Državnim zavodom za zaštitu prirode
- Pokretati i voditi postupak nove zaštite, osobito prostora koji su kroz prostorne planove prepoznati kao vrijedni dijelovi prirode izvan zaštićenih temeljem posebnih propisa,

Nositelji navedenih aktivnosti trebaju biti Osječko-baranjska županija putem Javne ustanove Agencije za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na svome području i jedinice lokalne samouprave na čijem području se nalaze zaštićene prirodne vrijednosti.

Značajnu ulogu u zaštiti prirode imaju i građani, prvenstveno putem udruga koje se bave i promiču djelatnost zaštite prirode i okoliš.